

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.
Azonkívül az összes hir-
:: :: detési irodák :: ::

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órákor

Nagybecskerek, 1914.

XLIII. évfolyam, 13. szám.

Szombat, január 17.

Fölvívás előfizetésre.

Az új esztendő beköszöntésével lapunk,
a Délvidék legrégebbi lapja, a

TORONTÁL

negyvenharmadik évfolyamát

kezdi meg.

Ez a közel félszázados mult lapunk
erejét, olvasóközönségének szeretetét és
bizalmát tanúsítja s ez fölment bennünket
attól, hogy hangzatos szólalomokkal fordul-
junk a közönséghez.

Csak annyit mondunk és ígérünk,
hogy lapunk eddigi hagyományaihoz hi-
ven, továbbra is a liberális haladás mun-
kása lesz s gyors, pontos és hű hirszolgá-
latást nyújt a közönségnek.

Ezen az alapon kérjük röviden to-
vábbra is a közönség szeretetét és bizal-
mát és kérjük, hogy előfizetésével támo-
gassa lapunkat.

Az előfizetési díj:

Egész évre . . . . . 24 kor.
Félévre . . . . . 12 kor.
Negyedévre . . . . . 6 kor.
Egy hónapra . . . . . 2 kor.

A „TORONTÁL“

szerkesztősége és kiadóhivatala.

A rágalmak fertőjében.

— jan. 17.

Az ellenzék valósággal tobzódik a rá-
galmak fertőjében. A lelehetetlenebb
taktikázással intézi támadásait Tisza Ist-
ván ellen az ellenzék. Hazug ráfogások
légióit röpitik a levegőbe, mint mérges
légyrajokat, amelyek azonban minden
kártevés nélkül, nyomtalanul hullanak el.

A nem várt jövevény.

Épp a hangversenyről jöttünk meg.
— Szép volt, gyönyörű volt.
Várok, míg leveti a ruháját, az író-
asztalom előtt ülök és dudolgotok magam-
ban. Félig levetkőzve, fehér alszoknyá-
ban jön be, leguggol és kutatni kezd a
könyveim között.

Csodálkozva kérdelem tőle:
— Csak nem akarsz még olvasni?
— Nem! Dehogy! Nem!
De csak lapozgat a könyvben.
Hirtelen leteszi elébem, kisujjának
szépen ápolt körmőcskéjével megjelöl pár
sort és a hálószobába szalad.
— Olvasd csak el! — mondja az aj-
tóból.

A kezembe veszem a könyvet és bele-
nézek. Egy hölgyirónak érzégs regénye.
Majd elolvasom a megjelölt sorokat: „És
ekkor Egon széles mellére rejtette bájos,
piruló arcát és fülébe sugta a feliség leg-
boldogabb titkát . . .“

Arról szavalnak, hogy az országban
forradalom van s hogy a nehéz megélhe-
tési viszonyoknak a kormány az oka. Pe-
dig az ország, amerre csak tekintünk,
mindenütt nyugodt s a leghevesebb izga-
tással sem tud az ellenzék forradalmat
csinálni. Mindenki előtt nyilvánvaló, hogy
ez nem egyéb alantas rágalmazásnál s
Tisza miatt bizony nincs forrongás az
országban, legfőleg az ellenzék ország-
pusztító taktikázása kelt nyugtalanságot
aziránt, hogy hová viszik ezzel az orszá-
got. Éppen olyan nevétségesen hazug rá-
fogás az is, hogy Magyarországon Tisza
István és kormánya csinálja a nyomoru-
ságot, hogy a pénztelenségnek, a szegény-
ségnek örül, mert csupán addig él, amíg
nyomor van. Ezt az otrombaságot igazán
nem kell cáfolni.

Visszataszító rágalom az is, hogy
Tisza talán el akarná tussolni azoknak a
neveit, akik a margitszigeti bank ügyé-
ben kijárók voltak. Az ő föltétlen korrekt-
ségében még a legellenzéki ellenzéki
sem merészkedik kételkedni. Föltétlenül
meg lehet bizni az ő férfiszavában, hogyha
neki a pártjában bármilyen kijárásról
vagy kijáráról tudomása volna, hát azzal
szemben kérelhetetlen megtorlással élne.
De nevetek persze az ellenzéki vádasko-
dók nem említenek. Ők csak általánosság-
ban gyanusitanak s így akarnak ahhoz
az olesó népszerűséghez jutni, amely az
üres, de megdöbbenő és vakmerő vádas-
kodóknak kijár, a bizonyítás kötelezett-
sége és rágalmazáson való rajtakapás
kockázata nélkül.

Hirdetik vakmerően és rendületlenül
az ellenzékről, hogy Tisza István a román-
okkal paktálva, a magyar állam egysé-
gét üti helyrehozhatatlan sebeket, hogy a

román nemzetiségnek egészen külön joga-
kat biztosít, összeférhetetleneket a ma-
gyar állameszmével. Hetek óta árasztják
el a sajtót ezekkel a rágalmakkal, holott
a román vezető emberekkel való eszme-
csere tárgyait még nem is ösmerik. De
Tisza István kijelentette, hogy semmitféle,
a románoknak külön járó jogok ajándé-
kozásáról nincsen szó s az ő tárgyalásai
éppen abban különböznek Justh Gyulá-
nak a románokkal folytatott egykori pak-
tumos együttműködésétől, hogy ő a ma-
gyar állameszme és az egységes nemzeti
jogok alapján keresi a megegyezést.

Hazug kitalálás volt az ellenzék ré-
széről az is, hogy Tisza István már a trón-
örökös haragját is magára vonta, mert
a trón várományosa is ellenzi a románok-
kal való megegyezést. Ezt most egy bécsi
lap, a trónörökös környezetéből jó érte-
sültséggel bíró Reichspost a leghatáro-
zottabban megeafolja s képtelen mesének
mondja.

De mit bánja az ellenzék a leghitele-
sebb cáfolatokat, képtelen ráfogásainak
szemmelátható alaptalanságát. Ő csak
tobzódik tovább a rágalmak fertőjében s
mindenre való tehetetlenségét ezzel lep-
lezi s minden egyéb képességei hián, a
rágalmazás mérgével akarja elérni a ha-
talmat.

De a szemfényvesztéseiktől kijozano-
dott nemzet szerencsére nem hajlandó
a ráfogásainak hitelt adni. Azok fölött
mosolyogva vagy közömbösen tér napi-
rendre. A kormány pedig halad a maga
munkás és becsületes útján s az ellenzék
majd saját magát veszíti bele a rágalmak
fertőjébe.

Zokogva jön a felelet:

— Szegény gyerek!
— Melyik szegény gyerek?
— Hát amelyik majd lesz!
— És miért lenne az „szegény gye-
rek“?

— Mert akaratnélküli, erélytelen, te-
hát boldogtalan ember lesz belőle.

— Ugyan miért lenne?
— Mert azok a gyerekek, akiket a
szülők nem akartak, mindig olyanok,
nekik sincs akaratuk.

Meg vagyok lepve és így felelek:
— Ezt még én soh'sem hallottam.
— Azért igaz lehet!
— Ugy? És te honnan tudod?
— Ó, Strindbergtől. Az „Apá“-ból.

Most már föllázadok.
— Édes fiam, Strindberg számár!
— Most egyszerre? — gunyolódik
zokogva.

— Igenis. Nagyszerű ember az igaz,
de mértékkel lehet csak élvezni. S ha a

Olcsó gyári árak.

Részletfizetésre is

Zongora és harmonium

— elsőrendű gyártmányokból —

nagy raktárt tartok, mely vételkényszer nélkül bármikor megtekinthető.

Előnyös zongorabérlés. A zongora hosszabb bérlés után olcsó árban átvehető.

Hangolást és javítást lelkiismeretesen eszközölök.

Genhardt Antal legnagyobb délvidéki hangszerkészítő és zongora műterme
Nagybecskerek, Hunyadi-(fő-)utca. Telefonszám 246.

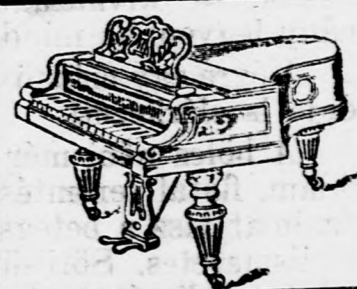
Telefonszám 246.

29-113

Telefonszám 246

Olcsó gyári árak.

Részletfizetésre is.

HIREK.

A téli örömk.

— január 17.

El lehet mondani, hogy évtizedek óta nem volt ilyen szép tél, mint az idén. És azt is el lehet mondani, hogy esztendő óta nem örültek az emberek annyira a télnek, mint most. A téli sportok hívei azért örülnek, mert eme szenvedélyüknek akár az unalomig hódolhatnak.

Akik a hideget, havat nem szeretik, azért örülnek a tél zordonságának, mert remélik, hogy ezekután a tavasz, a nyár és az ősz is normális lesz. Talán-talán helyreáll az évszakok megbillent egyensúlya s minden a maga idejében lesz. A tél télen s a nyár nyáron. Nem megfordítva, mint már esztendő óta. A szép tél ugyancsak föllendítette a jégsporthoz s a városi jégpálya vidám szórakozások színhelye.

Ami azonban föltűnő, egy egész generáció hiányzik a jégről. Az a generáció, amely akkor cseperedett föl, amikor az abnormális időjárás keletkezett s azóta, öt-hat éve, nem volt alkalma a téli sportot megkedvelni és a korcsolyázást megtanulni. A 18—20 év körüli fiatalság most már röstel a kezdet nehézségeivel vesződni. Az újabb havazás csak kedvez a téli szórakozásnak. Ismét fölszerelték a szánkókat, amelyek vigan sikamlanak a sima, havas utakon.

De akik nem szeretik a téli sportokat, azok is rátalálnak a jó téli örömkre. Kaszinóba, kávéházba behúzódnak jobban esik a mostani zordon időben, mint máskor. A tél örömei azonban költségesek. A fa és szén ára egyre emelkedik s bizony sok helyen már a nyári fürdőzés költségeit tömök a telhetetlen kálvákba.

Egyébként azonban mégis csak jobb, ha keserves is, hogy ezuttal egyszer már télen van tél.

férj és feleség dolgairól beszél, egészen abnormális.

Kissé megnyugszik és rövid gondolkodás után ezt suttogja:

— Lehet, hogy igazad van.

— Biztosan! — igyekszem megerősíteni.

Csakhamar azonban fokozottabb mértékben tör ki a sirás és így busong:

— És ha úgy is van! Ugy fáj nekem, hogy mi szinte meg vagyunk rémülve, félünk attól a csöppségtől — alig hogy az első életjelt megadta — hogy semmi szeretettel, semmi örömmel nem fogadjuk érkezésének hírére.

Igyekszem megvigasztalni:

— Nos, igen. Az tény, hogy az első érzésünk a csodálkozás volt. De az többnyire így szokott lenni. És épp azért annál jobban fogjuk szeretni, ha már egyszer megérkezett.

Belenyugszik és csak arra kér:

— Ugy-e úgy lesz tényleg? Különben igazán „szegény gyerek“ lenne.

Végül mellemre fekteti fejét — még párszor zokog — majd mély álomba merül.

A hónapok mulnak és sok nehéz órában van része.

Ha föl akarom vidítani, végtelen jószággal mosolyog rám és így szól:

— Most már minden egyéb mellékes, csak a te kívánságod teljesüljön, csak leány legyen, ha mindjárt vörös is a haja!

Végre egy ezüstös téli napon ennek az ideje is elérkezett.

A böles néni már nálunk van, egy vidám, fiatal teremtés, aki reményt és bizalmat visz a betegszobába. És tiszta és lelkiismeretes. Sörösüvegben viszi magával a szublimátot és félóraig mossa a kezét.

IDÓJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárásjelentése.

Január 17.

Barométer esik 744.7. Délután 1.38 órakor: Hőmérő 1.6 C°. Hőmérséklet: maximum 16-ikán — 1.6 C°, min. ma reggel — 5.7 C°. Csapadék —. Felhőzet Nb10. Szélirány és erősség NE3. Jósolat a következő 24 órára: Hideg, sok helyütt csapadék.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 perctől reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perctől; felhőzet: Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Cj-St = felhőfátyol, Ci-Cu = bárányfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélesend, 8 = nagy vihar.

— **Ülések a városnál.** A városházán ma délelőtt 11 órakor Strósz Béla városi főjegyző, polgármester-helvettes elnöklésével tanács-, ipar- és árvaülés volt, amelyen kisebb folyóúgyek kerültek elintézés alá.

— **Kinevezés.** A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Novákovics Melánia okleveles tanítónőt az alibunári volt (határórvideki) községi elemi iskolához rendes tanítónővé kinevezte.

— **Esküvő.** Czagány Mihály öbese nyői segédjegyző ma délután 4 órakor tartotta esküvőjét Erdős Mariskával, Erdős Ferenc nagybecskereki pénzügyi titkár leányával. Az esketésen tanuként szerepeltek: Erdős Dezső aradi Máv. főellenőr és Hegedűs Kálmán nagybecskereki megyei árvaszéki ülnök.

— **Előadás a hipnotizmusról.** A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület nagybecskereki szabadliceuma vasárnap, f. évi január hó 18-án az állami felső kereskedelmi és polgári iskola dísztermében előadást tart a következő műsorról:

I. a) Kardal a „Lysistrata“-operettből. b) Tánédal. Bárány Béla tanár vezetésével előadja a Messinger-tanintézet énekkara. Zongorán kíséri: Marek Erzsé; harmoniumon Rubin Böske.

II. A hipnotizmus. Előadja dr. Fialowski Béla törvsz. orvos. Az elő-

Nem mondhatnám, hogy tulságosan jól érzem magamat ott a lakás másik végében. Sőt a lehető legkényelmetlenebbül érzem magamat. Időközönként a fiával beszélgetek, aki kint ül a konyhában a cselédnél és aki az anyjához szeretne bemeni. Majd a szoba egyik sarkából a szemben lévőbe sietek, vagy végigrohánok a négy fal mentén, miként augusztusi nap délutánján a jegesmedve.

Nem tud sok idő múlva hívni. A bába néni élembe állt.

— Itt szerenésesen lebonvolódott? — kérdezem izgatottan.

— Minden rendben van. — mondja örömtől sugározva.

Bent fekszik a legszeretettebb lény, csodás, fenkölt boldogsággal arcában. Könnyedén, szabadon. Kinyújtózva a paplan alatt. Szelíd mozdulattal nyujtva felém törékeny, fehér kezét és szemével arra a kis holmira mutat, amely ott fekszik mellette a párnán.

— Itt van a leányod! — mondja hal-kan és halványan mosolyogva teszi hozzá:

— És az én hajamat is örökölte. Nézd csak!

A januári napfény beragyogja az ágyat és fényében aranyosan csillog meg a parányi fejecske.

És ekkor hirtelen hiányzik valaki, akinek köszönetet mondhatnék.

Egy lény. — Egy Isten.

Pedig csak a világ legtermészetesebb és legtökéletesebb csodája ismétlődött.

— De nincs senki.

És ájtatosan megcsókolom az anya törékeny fehér kezét.

F. A. Beyerlein.

adás főbb pontjai: Az agy, annak működése és pihenése. — Az ébrenlét, az alvás és a hipnózis. — A hipnózis főbb jelenségei, a rapport, a szuggeszibilitás. — Az autósuggeszció, poszthipnotikus szuggeszció. — Ki hipnotizálható és ki képes hipnotizálni. — A hipnotizálás módjai. — A hipnózis mint gyógyító eszköz. — A hipnózis törvényszerű szempontból. — A hipnózis története. — (Meszmerizmus állati delejesség.)

Az előadás d. u. 5 órakor kezdődik. Belépődíj nincs.

— **Látogatás a téli leveskonyhában.** A főgimnázium VII. osztályu tanuló dr. Fialowski Béla orvos, egészségtan-tanár vezetése alatt tegnapelőtt meglátogatták a II. sz. iskolával kapcsolatos téli leveskonyhát, melyet az Iskolagyermek-barát-egylet tart fenn a távol lakó szegény iskolagyermek javára. A konyhában éppen étkezés volt s így a látogatók tapasztalhatták, mint örül a sok sápadt, vézna gyermek a jó meleg gulyásnak. Az egylet részéről éppen jelen volt annak lelkes elnöke, Menezzer Lipót is, ki már harmadizben látogat el az iskolák mellé berendezett konyhákba. Ugy ő, mint a felügyelő tanító, ill. tanítónő, felvilágosításokkal szolgáltak a diákoknak, akiket az elnök arra is buzdított, hogy ha ők jólaknak, gondoljanak néha-néha a szűkölködőkre is. Miután az ifjak végignézték az egész étkezést és a kenyérszítást, fölmentek az iskola épületébe, ahol megtekintették annak berendezését a higiénia szempontjából.

— **Társadalomtudományi előadás.** Holnap, vasárnap délután 5 órakor dr. Fényes Samu a Korona-szálloda nagytermében előadást tart a kapitalizmusról.

— **Razzia.** Az éjszaka a városban esendőrségi razzia volt, amelyen nyolc munkanélküli csavargó lett előállítva. A rendőrség nagyobbbrészükkel a csavargótörvény szerint bánik el, vagy pedig az eljárás lefolytatása után illetőségi helyükre toloncoltatja őket.

— **Mulasztásból eredő bűnök** sokkal súlyosabbak, mint elkövetett cselekmények! Ezernyi haemorrhoidákban (aranyérb) szenvedő mindenféle hiábavaló kísérletezéssel kinlódik anélkül, hogy kellemetlen bajától szabadulni tudna. A wieni nagy Allgemeines Krankenhausban végzett kísérletek eredményei igazolják, hogy a már egy emberöltő óta bevált természetes Ferencz József-keserűviz naponkinti használata mellett is mindig rövid idő múlva lágy székelést olyképp idéz elő, hogy ez a végbélfájdalmak lényeges csökkenését vonja maga után. A valódi Ferencz József-keserűviz biztos hatása által tűnik ki, élvezése aranyereseknek sem kellemetlen és amellet kiválólag olesó. Minden gyógyszerárban, drogériában és jobb fűszerkereskedésben kapható. Figyelmebe ajánljuk azt a körülményt, hogy sokféle utánzat és hamisítvány van forgalomban. A Ferencz József-gyógyforrások szétküldési igazgatósága Budapestben.

— **Egger mellpasztillái** gyorsan és biztosan hatnak köhögésnél, rekedtségnél és elnyálkásodásnál, felülmulthatatlanok a torok és légzési szervek működési zavarainál, a gyomrot nem rontják és kitűnő ízűek. Kaphatók minden gyógyszerárban és drogériában. Doboza 1 K és 2 K. Próbadoz 50 fill.

Dr. MAHLER SZANATÓRIUMA ABBAZIA

Sziv-, ideg-, nőbetegek, vesebajosok,
s üdülők részére.

Étrendi kurák: cukor-, gyomor-, bélbajoknál.
Hizlító gyógymód.

Orvosdiagnostikai vegyi és Röntgen-laboratórium.

Hidegvízgyógyintézet, szónsavas-, tengeri- és
villamosfürdők. Zander-intézet.

Modern kényelem. (120-13.1) Mérsékelt árak.

— **Teaivókra nézve fontos.** Minden teaismerőnek és mindazoknak, akik barátjai egy eszébe zamatot, illatos teának, saját érdekében áll, hogy az United Kingdom Company London, angol királyi udvari szállítók, a walesi herceg, számtalan európai kapacitás, intézetek és több ezer szálloda szállítójának világhírű „U. K.” jegyű teájával próbát tegyenek. A keverékek zamat és illat tekintetében a legkényesebb igényeket is kielégítik. Különlegességgel ajánlja az United Kingdom Tea Company „Kingdom Melange”-keverékét. Lerakat Prandell Rezső, Nagybeeskerek.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybeeskereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Plesz János rk. kőműves és Weimer Terézia rk. — Héber József rk. szabó és Tummelding Krisztina rk. — Gardinovaeski Gábor gk. földmives és Berárov Márta gk. — Maszler Péter rk. postaszolga és Choma Theodora gk.

Születések: Ferdinandi István rk. földmives, fiu. — Romoda András rk. gépész, leány. — Krizsanov Iván gk. földmives, leány. — Nedity György gk. földmives, fiu. — Damján Tamás rk. napszámos, leány. — Popov Dömötör gk. földmives, fiu. — Jónás Sándor rk. napszámos, leány. — Grubaeski Gábor gk. városi kézbesítő, fiu. — Dr. Kleits János rk. főorvos, fiu. — Károlyi Flórián rk. napszámos, fiu. — Tósiy Dusan gk. földmives, fiu.

Halálozások: Rév Mór izr. 43 éves, májrák. — Mátyás János rk. 21 éves, szívhüdes. — Molnár Edit rk. 15 éves, tüdőorvadás. — Kovács Irén izr. 49 éves, gázmérgezés. — Baló Albert rk. 62 éves, esigolyatörés. — Madarász Andrásné ág. ev. 26 éves, szívhüdes. — Petrovaeski Urosné gk. 40 éves, ütőérelmeszesedés. — Bohn Anna rk. 2 éves, szívhüdes. — Szabó János rk. 19 hónapos, torokgyík. — Sztojanovics Virosza gk. 13 hónapos, tüdőlob. — Özv. Rieze Pálné rk. 65 éves, veselob. — Dévity Lyubinka gk. 7 éves, agyhártyagyulladás. — Zlatár László rk. 3 éves, göresök. — Mester Jolán rk. 12 hónapos, tüdővész.

— **Biztos gyógyhatás.** Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében felfúvódásban, szorulásban, főfájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi „Moll-féle seidlitz-porok” használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító-tól Bécs, I., Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készítménye az ő gyári jelvényével és aláírásával kérendő. (1)

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt eszküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybeeskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után első vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltetnek.

Irodalom.

(*) **1914. évi közlekedési térkép.** Most jelent meg a Freytag-féle 1914. évi Közlekedési Térkép az Osztrák-Magyar Monarchiaról és a Balkánországookról. Tartalma: Minden vasuti és hajóösszeköttetés. Összes vasuti vonalak színeiben (minden egyes üzletvez. társaság más színben). Rendszeres mozgókocsi (automobil) forgalom. Minden vasutállomás és megálló, kilométer távolsági adatok a nagyobb állomások közt. Az egy vagy két vágányú vonalrészek, gyorsvonal közlekedéssel vagy anélkül, jelezve vannak. Építés alatt álló és tervezett vasuti vonalak. Naptár 1914. évre Névjegyzék a vasuti állomások, megállók és hajókikötőhelyekről osztrák-magyar monarchiában és Balkán-félszigeten. Ára a vasutállomások névjegyzékével együtt összehajtvva 2.40 K. Vásznonra felvonva zsebalakban vagy lécekekkel 5.— K.

Heti rovat.

— jan. 17.

Ugy vélem, a legaktuálisabb téma Magyarországon még ma is a Mánás Elza szomorú esete és régen falták az emberek annyira a hírlapokat, mint mostanában, amikor ennek az érdekes beállítású demimonde-nak történetét írták le a lapok töviről-hegyire. Az első nézete a legtöbb embernek az volt, hogy részleteiben és egészében ilyfajta történetet kizárólag csak a világváros produkálhat, mert csak az emberek óriási tömegében lehetséges az, hogy egy kis eselédleány világgá megy és rövid néhány év múlva fényes berendezésű, saját lakásában francia regényeket olvas, körülölelve csillogástól és nagy szerű jölettől. Az aranyakat szóró gyáros is a modern életben a hirtelen felbukkant mesebeli királyfit helyettesíti, a Kóbori Rózák és Nick Gusztávok pedig annak előtte csak a párisi és londoni zürzavaros életben villogtatták kéküket és csavarták gyilkolásra a kendőjüket. Budapest is tehát immár akkora, hogy az emberi lehetőségek határai benne teljesen elmosódtak és nincsen az az emberi fantáziával megközelíthető történet, amelyet ez a tarka összetételű, titkos erőben dúslakodó világváros a valóságban létre nem hozna.

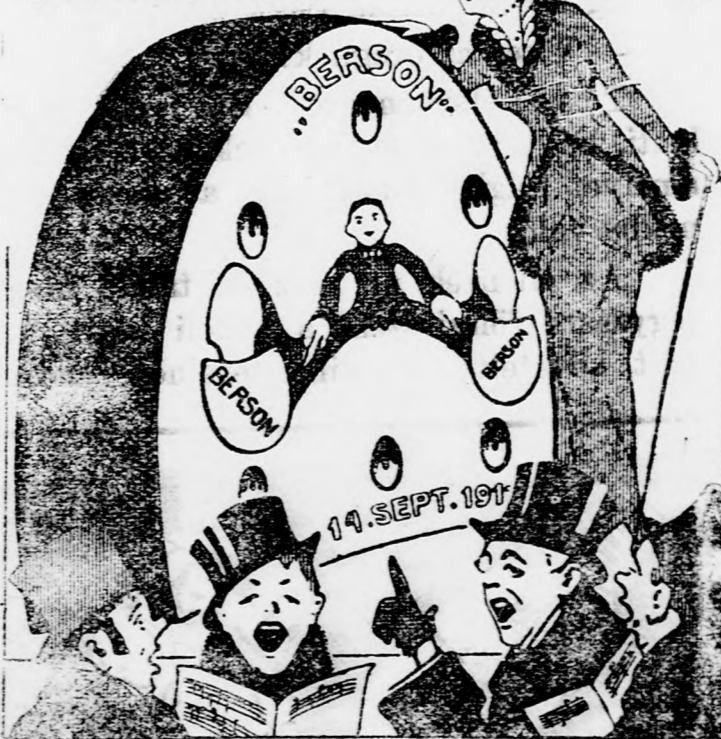
A Mánás Elza esete azonban minden rendkívülisége mellett sem tud érdekesebb vagy mélyebb lélektani adatokat nyújtani, mert az az út, amely a cselédi sorból a pompáig és ragyogásig vezet, ezt a jelentéktelen nőt mintegy passzív alakban mutatja, ezt az utat nem ő építette ki a maga részére, hanem úgy ha-

ladt rajta át, mintha csak szoknyájába a sors belekapaszkodott volna és az vitte volna előre, az tette volna le e könnyű terhet oda, ahová éppen akarta. Ezt az utat csak azok tudják karriernek látni, akik a butón és cobolyprém birtokát az előkelőséggel tévesztik össze. Szó sincs róla, Mánás Elza a drága selvemtoalettben és a drágakövek csillogása között sem válhatott nobilessé és mialatt testéből a legfinomabb parfüm áradt, ajkáról bizonyára a régi eselédzavak és kifejezések hangzottak el, mert sem a butón, sem a Rubens-imitáció ennek a nőnek azelőtti lényegét nem alakította át és az éjszakai életet élő Mánás Elza egy egész különös osztályozás szerint lehetett talán a félvilági nők elseje: az efölött álló világhoz, a mi, erkölcsi és kulturális szempontok szerint berendezett életünkhöz vajmi kevés közösség fűzhetette. A sorsa nem mindennapi, de benne a nő, az ember nem érdekes. A történet izgató, a szereplő csak annyi érdeklődésre tarthat számot, amennyi a hercegnőt ábrázoló, falusi ripacszinésznőnek kijár.

A gazdag gyáros, aki látó szeme helyett a pszicho-patológiában megfejtendő tekintettel nézett erre a mélységből érkező leányra, az élet X-ei közé tartozik, akiknek megfejtése csak valószínűsítő okokkal lehetséges, egészében megérteni nem tudjuk. A leány testi szépségén kívül sugárzott-e valami rejtett érték benne, amelyet a férfi sorsa vele és csak vele láttatott, vagy volt-e valami villogó tűz, talán szelid melegség a szemében, amely csak ennek a férfinak misztikus lelkét foghatta meg: ki tudná megmondani? Józan észszel belebámulni az éjszakai élet vad forgatagába, hidegnek és szomorúnak maradni, mialatt körülötte mámorhullámok ver fel a pezsgő, a duhaj jókedv és egész szívvel ennek az életnek, ezeknek a zajos éjszakáknak leányát szeretni; hideg számításal óriási vagyont gyűjteni és a fáradságos munka eredményét táncoló lábak elé könnyű szívvel oda dobni, hosszú éveken át meg sem érintve a kijózanodás lehellejétől, helyeselni az éjjeli orgiák tobzódását és reggelre ébredve, finom izléssel áldozni az igazi művészetnek: mindegy és ugyanazon emberi lélek képes, amely meg tudja őrizni egyensúlyát, anélkül, hogy tudná, hogy ezt az egyensúlyt mely titkos szerkezet tartja fenn. Vannak buvárok, akik behunyt szemmel szállnak a mélységbe és úgy viszik fel onnan a tengeri csillagot, mintha csak az égboltról lopták volna igazit, ragyogót.

A különös történetet pedig rablógyilkosok fejezik be, akik az emberiség

Az új
„BERSON”
gummisarok előnyei:

rendkívül tartós, kiválóan rugalmas formája ideális

116-4.1

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, kösvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és légzési szervek hurutjainál kitűnő hatású. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható érvénytelenítésekben és gyógyszerárakban. SCHULTES ÁGOST Ssinye-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

salakjából kerülnek elő, pontot rakni két más világ hőseinek cselekvése után. Ahogy a tettüket elkövezték, ahogy az utazókossár igénybevételével a história borzalmasságát a végsőkig emelték: a mód és az eszköz a világváros végnélküli lehetőségeire mutat, amely a jó és rossz ezerfajta típusát immár tökéletessé alakította.

Köszöntlek, kedves olvasó, a kisváros nyugalmas esődjében.

— odi.

TÁVIRATOK.

A sajtójavaslat vitája.

A képviselőház tegnapi ülése. — Viharos jelenetek. — Ma nem volt ülés.

Budapest, jan. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház tegnap délutáni ülésén az ellenzék megint botrányt rendezett. Polónyi Géza volt a főrendező, aki Beöthy Pál elnök ellen összeférhetetlenséget akart bejelenteni. Ennek kapcsán az ellenzék a szokás szerint sértegetett s különösen Sággy Gyula gorbombakodott a miniszterelnökkel. A miniszterelnök megmondta a véleményét az ellenzéki urak kofastilusáról, amire az ellenzék persze még jobban ordított s még finomabban szitkozódott. Emellett a viharzás mellett ért véget azután a tegnapi délutáni ülés.

A képviselőház tegnap délutáni ülésén

a sajtójavaslat tárgyalása során Szabó István után Szmececsányi György, Horváth Gyula és Ostfy Károly szólaltak föl a javaslat ellen.

A vita félbeszakításakor Polónyi Géza azzal állt elő, hogy összeférhetlenségi esetet akart bejelenteni Beöthy Pál elnök ellen.

Szász Pál alelnök a házszabályellenes bejelentést elutasította, amire következett az obstrukciós napirendi vita, amelyben Tisza István gróf miniszterelnök, Andrássy Gyula gróf és Rakovszky István szólalt föl.

Tisza István felszólalása alatt

viharos jelenetek

voltak. Az ellenzék folytonos közbeszólásokkal zavarta a miniszterelnököt, majd egyszerre csak Sággy Gyula egyetemi tanári előkelőséggel feléje kiáltott:

- Nem igaz, amit állított!
- Mi nem igaz? — kérdezte Tisza.
- Nem igaz az a gyakorlat, amire hivatkozik.

A jobboldalon is föltámadt az ingerültség s odakiáltják Ságghynak:

- Víz az öregnek!

Tisza István gróf Ságghynak kijelenti, hogy az eszmececsere az a módja, amelyet Sággy jónak lát, a vásárcsarnokba való.

Az ellenzék az igaz és találó megjegyzésre fölszisszent s pokoli zajt csinált, követelte a miniszterelnök rendre-

utasítását, de az elnök kijelentette, hogy nem hallotta a miniszterelnök kijelentését.

Később Tisza István gróf sajnálkozását fejezte ki, hogy az inzultusok okozta fölháborodásában imparlamentáris kifejezést használt.

Ezzel azután az incidens véget ért, az ellenzék kivonult az ülésteremből s a Ház elfogadta az elnök napirendi javaslatát, amelynek értelmében

a Ház ma nem tartott ülést,

miután a kormány tagjai és a képviselők egyrésze a Szent István dreadnought mai vízrebocsátási ünnepélyére Fiuméba utazott.

A „SZENT ISTVÁN“-DREADNOUGHT VIZREBOCSÁTÁSA.

Budapest, jan. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Fiuméből sürgönyzik: Ma délelőtt volt itt az új dreadnought, a „Szent István“-nak vízrebocsátási és keresztelési ünnepélye. Az ünnepélyen nagy közönség vett részt s megjelent Tisza István gróf miniszterelnök vezetésével a kormány több tagja, számos képviselő és főrend, az osztrák állami méltóságok, a katonaság képviselői s az osztrák parlament tagjai. A keresztanya Mária Terézia főhercegasszony volt. Az ünnepély során a főhercegasszony megnyomott egy villamos gombot s így szólt:

— Menj elemedbe, Isten áldása kísérjen utadon.

Azután egy másik villamos gombot nyomott meg, amelynél így szólt:

— Felsőbb parancsra „Szent István“-ra kereszteltek.

A következő pillanatban a hajóóriás megindult s befutott a tengerbe. Közben az ágyuk dörögtek s a zene szólt. Mikor az új hajóóriás már a vizen ringott, az ünnepély ezzel véget ért.

A HERCEGPRIMÁS ÉS A HAJDUDOROGI PÜSPÖKSÉG.

Budapest, jan. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Csernoch János hercegprimás kijelenti, hogy nem igazak azok a híresztelések, mintha ő arra törekedett volna, hogy a hajdudorogi görög katolikus püspökség egyházmegyéje a románok javára kikerekítették.

A JOLSVAI MANDÁTUM.

Budapest, jan. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A jolsvai választókerületben a munkapárt Illosvay Lajos államtitkárt lépteti föl.

ELFOGOTT OROSZ KÉMEK.

Budapest, jan. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Krakóból sürgönyzik, ott hét orosz kémét nyomoztak ki s valamennyit letartóztatták.

AZ ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, jan. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli zárlatkor a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 837.50, Osztrák Hitel 631.50, Koronajáradék 82.60, Osztrák-Magyar Államvasut 710, Jelzáloghitelbank 430, Leszámitoló Bank 515, Hazai Bank 287, Magyar Bank

524.50, Kereskedelmi Bank 3793. Rimamurányi 636, Salgótarjáni 749. Általános Kőszénbánya 1017, Közúti Vasut 616, Villamos Vasut 317, Adria ---.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (áprilisra)	11.64
Buza (októberre)	10.76
Rozs (áprilisra)	8.92
Rozs (októberre)	8.50
Zab (áprilisra)	7.72
Zab (októberre)	7.70
Tengeri (májusra)	6.69

Közgazdaság.

A „Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet R.-T. (Budapest) heti jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzücről.

Budapest, 1914 január 15.

Az üzlettelenség, mely a budapesti tőzsdén már hetek óta mutatkozott, a legutóbbi héten az irányzat ellanyhulását vonta maga után. A pénzücr helyzete nem állott be lényegesebb változás, de az a körülmény, hogy az Osztrák-Magyar bank szombati ülésében a kamatláb leszállítására nem került sor, ebben az irányban is esalódást okozott, bár a kamatlábmérsékléstől sem vártak egyelőre a tőzsdét illetően nagyobb hatást. Egy másik ok, mely a forgalom megélénkülésének és az irányzat javulásának útját állotta, az albániai zavargásról érkező hírek voltak, de éppen a forgalom kisszerűsége miatt e hírek sem befolyásolták nagyobb mértékben az irányzatot. A lanyhaságnak az itteni piacon legfőbb oka az volt, hogy két erősen favorizált helyi papírnak, a Közúti és városi villamos vasuti részvényeknek osztalékáról, illetőleg e társaságok üzleteredményéről nem kielégítő hírek kerültek forgalomba és nevezetesen a Városi villamos vasut osztalékának valószínű redukcijáról szóló hír, mely beavatott helyről is elhangzott, hatott nyomasztólag az egész irányzatra. Természetesen legerősebben ez utóbb említett részvények árfolyamát befolyásolta, de nagyobb eladások történtek Közúti vaspálya-társasági és utóbb Magyar bankrészvényekben is, mikor híre terjedt, hogy az ezen vállalatnál érdekelt bankbizományos cég üzleteit liquidálni szándékozik. E cég részéről elhangzott határozott cáfolat ma a szóbanforgó részvények kisebb árfolyamát idézte elő.

A fentemlített értékektől eltekintve, a forgalom igen kisarányú volt, a 4%-os magyar koronajáradék a bankkamatláb leszállításának elmaradására mult héten elért árfolyamnyereségét ismét leadta. Bankpapírok néhány koronát vesztek az előző heti árfolyamukból.

Ipari papírok közül Magyar villamosági és Temesi szeszrészvények valamivel alacsonyabb árfolyamon köttettek, ellenben magasabb árfolyamon voltak keresettek Esztergom—szászvári és Észak-magyarországi kőszénbánya-részvények, melyek a részvénylebegzés hírére újabb 15 koronával, egészen 66-ig hanyatlottak. Ugyancsak nagyobb árfolyamcsökkenést szenvedtek a Horvát cukoripari részvények egy nagyobb per elvesztésére való tekintettel és alacsonyabb osztalékbeesésekre.

A sorsjegypiacon kereslet mutatkozott Hazai takarékpénztári sorsjegyek után és árfolyamuk néhány koronával emelkedett.

NE FOGADJON EL MÁST MINT
TUNGSRAM FELÍRÁSÚ VALÓDI
 HAZAI GYÁRTMÁNY. ÓVAKODJUNK ÚTÁNZATOKTÓL!

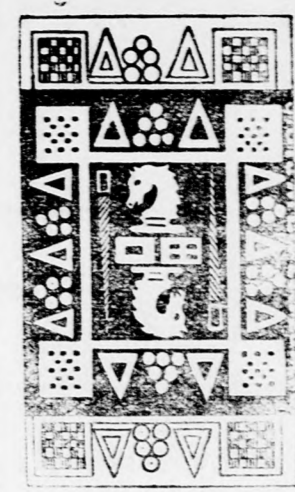

„Club“ cigarettapapíros

csak az itt lenyomott védőjeggyel valódi

Mind egyik csomagocskára teljes 100 lapot tartalmaz.

Utánzásokra, melyek mind csekélyebb minőségűek, föl hívjuk a vevőközönség figyelmét!

WEHNER JÁNOSNÉ

BÉCSI NŐIRUHA-DIVATTERME

NAGYBECSKEREK
TOLDI FERENC-U. 24.

115-61

Irodistanó,

aki a kereskedelmi tanfolyamot sikerrel végezte és a gyors- és gépirást tudja

állást keres.

Cím a kiadóhivatalban.

111-41

176—1913. végreh. sz.

105—1

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. törvényszéknek 1912. évi 20250. sz. végzése következtében dr. Kubinyi Károly ujvidéki ügyvéd által képviselt Zikmund és Tsa cég javára 500 korona s jár. erejéig 1913. évi január hó 23-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 3600 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: eszéplőmozdony és elevátor nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. járásbíró-ság 1913. évi V. 77/1. számú végzése folytán 500 kor. tökekövetelés ennek 1913. évi november hó 1. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltó-díj és eddig összesen 267 korona 29 fillérben bírólag már megállapított költségek erejéig Orlódon adós lakásán leendő megtartására 1914. évi január hó 26. napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi LXI. t.-c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Perlaszon, 1914. évi január hó 8. napján.

Szecső Lajos, kir. bir. végrehajtó.

Kiadó

két egymásba nyíló
butorozott szoba

= szép fekvésű helyen =

a Széchenyi-part 10. sz. alatt.

95-x 2

A csenei járás főszolgabírájától.
247—914. szám. 106—3.2

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye csenei járásához tartozó Öregfalu községben megüresedett segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1900. XX. t.-c. 3 §-ában előírt képesítést, az életkort és az eddigi alkalmaztatást igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket a csenei szolgabíróhoz a folyó év január havának 31-éig benyújtsák, mert a később érkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

Az állás javadalmazása: Készpénzfizetés évi 1400 korona és szabad lakás, esetleg 200 korona lakásbér.

Csene, 1914. január hó 12-én.

Ifj. Tullies György főszolgabíró.

Nagybecskereki Népbank részvénytársulat.

A „Nagybecskereki Népbank részvénytársulat“ t. c. részvényesei az 1914 február 2-án, hétfőn délelőtt 10 órakor az intézet helyiségében tartandó

XXVII. rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívtnak.

N a p i r e n d:

1. Két jegyzőkönyvhitelesítő megválasztása.
2. Az 1913. évi mérleg előterjesztése.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
4. A felmentvény megadása.
5. A mérleg megállapítása s a tiszta nyereség feletti határozathozatal.
6. Egy igazgatósági tag választása egy évi működési időtartamra.
7. A választmány kiegészítő választása.

Nagybecskerek, 1914 január hó 11-én.

Az igazgatóság

Zármérlegünk a hivatalos órákban intézetünk helyiségében megtekinthető.

13. §. A közgyűlésen minden részvényesnek, kinek részvénye legalább egy hónappal a közgyűlés összeülése előtt a részvénykönyvben az ő nevére átíratott, van szavazati joga. Minden egyes részvény feljogosítja annak birtokosát egy szavazatra, de 20 szavazatnál többet senki sem egyesíthet magában. Minden szavazatképes részvényes magát más szavazatképes részvényes által helyettesítheti, utóbbi azonban meghatalmazás alapján gyakoroltakkal együtt 20 szavazatnál többet nem adhat. Nők meghatalmazottak által gyakorolják szavazati jogukat. a gyámság vagy gondnokság alatt állók és jogi személyek törvényes, illetőleg szabályszerű képviselők utján, ha ezen képviselők nem is részvényesek. Az ilyen képviselő sem gyakorolhat többet 20 szavazatnál

14. §. Minden részvényes, aki szavazati jogával élni kíván, tartozik legalább 3 nappal a közgyűlés összeülése előtt a saját nevére szóló részvényeket a nem esedékes szelvényekkel együtt a bank pénztáránál letéteményezni. Erről neki elismervény adatik, mely részére a közgyűlésnél igazolásul szolgál.

A Pesti hazai első takarékpénztár egyesülettel szoros kap- 1913. évi

Zármerleg-

Vagyon

Készpénz és betétek:							200835	11		
A pénztárban pénzkészlet	—	—	—	—	—	—	84310	13		
Az Osztrák-magyar bank girószámláján	—	—	—	—	—	—	227	67		
A M. kir. postatakarékpénztárnál	—	—	—	—	—	—	31290	82	316663	73
Fővárosi intézeteknél	—	—	—	—	—	—			1245707	—
Értékpapírok	—	—	—	—	—	—			13229	96
Ezeknek függő kamatai	—	—	—	—	—	—			3924	—
Előlegek értékpapírokra zálogívek mellett	—	—	—	—	—	—			314609	83
Fedezett folyószámlái követelések	—	—	—	—	—	—			25713	80
Kamatkozó jelzálogkölcsonők	—	—	—	—	—	—			672565	29
Törlesztéses jelzálogkölcsonők	—	—	—	—	—	—	150000	—		
Intézeti törzsház jelenlegi értéke	—	—	—	—	—	—	59641	64	209641	64
Tartalékolt értéktöbblet	—	—	—	—	—	—			11526387	31
3158 drb leszámított váltó	—	—	—	—	—	—			6072	48
Az intézeti ösztöndíjalapítvány papirjai	—	—	—	—	—	—			66000	—
Az igazgatóság és választmányi tagok letétei	—	—	—	—	—	—			13600	—
A hivatalnokok biztosítékai	—	—	—	—	—	—			201163	47
Órzesi letétek	—	—	—	—	—	—			49091	39
Az 1914. évre előre fizetett kamat	—	—	—	—	—	—			1582410	88
Adósok	—	—	—	—	—	—			—	—
Leltár, berendezés, felszerelés teljesen leírva	—	—	—	—	—	—			—	—
									16246780	78

Tartozik.

Nyereség és											
Betétek után térített kamatokért	—	—	—	—	—	—			266143	65	
Betéti kamatadóért	—	—	—	—	—	—			26614	38	
Egyéb adókért	—	—	—	—	—	—			41699	34	
A felügyelő-bizottság és az ügyész állandó díjazásáért	—	—	—	—	—	—			3400	—	
Jelenléti jegyekért	—	—	—	—	—	—			2392	—	
Hivatalnoki fizetésekért	—	—	—	—	—	—			35078	66	
Kegydíjért	—	—	—	—	—	—			225	—	
Lakásbérekért	—	—	—	—	—	—			9200	—	
Nyugdíjbiztosítási járulékokért	—	—	—	—	—	—			3160	98	
Az üzlet vitelével járó költségekért (posta, távirat, telefon, irodaszerek, üzleti könyvek, nyomtatványok, hirdetések, fűtés, világítás stb.)	—	—	—	—	—	—	9304	79			
Egyéb költség (könyvtár, tagsági díjak, bélyegek stb.)	—	—	—	—	—	—	1120	46	10425	25	
Adakozás jótékony- és közcélokra az év folyamán alatt	—	—	—	—	—	—			749	—	
Idegen tőkék után fizetett kamatért	—	—	—	—	—	—	455726	42			
Ebből levonván az 1914. évre előre fizetett visszleszámitolási kamat	—	—	—	—	—	—	49091	39	406635	03	
Árfolyamvesztésért értékpapírjainknál	—	—	—	—	—	—			23047	82	
Veszteségleírásért	—	—	—	—	—	—			20740	40	
Nyeresemény egyenleg:											
Elővitel az előző évről	—	—	—	—	—	—	3136	31			
Folyó évi tiszta nyereség	—	—	—	—	—	—	203270	40	206406	71	
									1055918	22	

Nagybecskerek, 1913. évi

A Z I G A Z-

Steinitzer Géza s. k., vezérigazgató.

Bäcker Béla s. k.

Grósz Géza s. k., igazgató.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.

A F E L Ü G Y E L Ő-

Grandjean Ede s. k.

Válkay Kálmán s. k., elnök.

Tisztelt közgyűlés!

Alulírottak, mint a Torontálmegyei takaré- és hitelbank felügyelő-bizottságának tagjai, a kereskedelmi törvény és az intézet ügykezelését és a többször megejtett rovincsolás és pénztárvizsgálat alkalmával mindenütt a legnagyobb rendet az igazgatóság által elének terjesztett 1913. évi zárószámadásokat szintén tüzetesen megvizsgáltuk és ennek alapján leltározás alkalmával pedig a kimutatott vagyonrészeket tényleg meglévőnek találtuk.

Az igazgatóságnak a 206.406 kor. 71 fill. nyereség hováfordítására vonatkozó javaslatát magunkévá téve, kérjük a Nagybecskereken, 1914. évi január hó 8-án.

Kiváló

Válkay Kálmán s. k., elnök.

A F E L Ü G Y E L Ő-
Grandjean Ede s. k.

csalásban álló „Torontálmegyei takarékszövetkezet és hitelbank”-nak zárószámadásai.

számla.

Teher.

Saját tőkénk*											
Alaptőke 5000 drb teljesen befizetett részvény	—	—	—	—	—	1500000	—				
Tartalékalap	—	—	—	—	—	510000	—				
Házértékcsökkentési tartalék	—	—	—	—	—	59641	64	2069641	64		
Betétek:											
Takarékpénztári könyvecskékre	—	—	—	—	—	4533507	83				
Folyószámlán	—	—	—	—	—	623630	88	5157138	71		
Fel nem vett osztalék	—	—	—	—	—			3366	—		
Átruházott törlesztéses kölcsönök	—	—	—	—	—			672153	07		
Átruházott jelzáloghitel	—	—	—	—	—			1030718	—		
Tárcaváltók forgalomban:											
1062 drb az Osztrák-magyar banknál	—	—	—	—	—	1271762	27				
425 „ más intézeteknél	—	—	—	—	—	3444776	—	4716538	27		
Intézeti ösztöndíjalapítvány	—	—	—	—	—			8000	—		
„Steinitzer Géza” intézeti tisztviselői segély alapítvány	—	—	—	—	—			6624	18		
„Steinitzer Géza” jótékonyági alapítvány	—	—	—	—	—			1011	32		
Letételek	—	—	—	—	—			259527	97		
Óvadékok	—	—	—	—	—			13600	—		
Átmeneti kamat	—	—	—	—	—			221610	41		
Átmeneti házbérvédelem	—	—	—	—	—			1087	53		
Egyedi (singuláris) bankhitei	—	—	—	—	—			1392000	—		
Betéti kamatadó-tartalék	—	—	—	—	—			12384	35		
Jelenléti jegyek és tiszteletdíjak	—	—	—	—	—			4792	—		
Hitelezők	—	—	—	—	—			260087	18		
Átmeneti tételek	—	—	—	—	—			123973	44		
Óvadékul kölcsönadott értékpapírok	—	—	—	—	—			86120	—		
Nyereség egyenleg:											
Előírás az előző évről	—	—	—	—	—	3136	31				
Folyó évi tiszta nyereség	—	—	—	—	—	203270	40	206406	71		
									16246780	78	

* Az igazgatóság indítványainak elfogadásával 2,089.641 K. 64 fillérre emelkednek.

veszteség-számla.

Követel.

Áthozat a múlt évről (adómentes)	—	—	—	—	—			3136	31		
Bérvédelem (adómentes)	—	—	—	—	—			9695	74		
Értékpapírok kamatai (adómentes)	—	—	—	—	—			60462	34		
Idegen pénzintézeteknél elhelyezett tőkék kamatai (70% adómentes)	—	—	—	—	—			873	21		
Kamatok és jutalékok	—	—	—	—	—	1202251	60				
Levonva az 1914. évet megillető átmeneti kamat	—	—	—	—	—	221610	41	980641	19		
Egyéb jövedelmek	—	—	—	—	—			1109	43		
									1055918	22	

december hó 31-én.

G A T Ó S Á G:

Jankó Ágoston s. k.

Mayer Rezső s. k.

Menczer Lipót s. k.

Nagybecskerek, 1914. január hó 8-án.

B I Z O T T S Á G:

Grünbaum Frigyes s. k.

Gyárfás Ödön s. k.

az intézeti alapszabályokban megállapított kötelességünknek megfelelően a lefolyt 1913. üzletévben is éber figyelemmel kísértük találtuk.

jelentjük, hogy a mérleg- és nyereség- és veszteség-számla, valamint az azokkal összefüggő kimutatások helyesek, a megejtett

t. közgyűlést, hogy az alulírott felügyelő-bizottság, valamint az igazgatóság működésére a felmentvényt megadni méltóztassék.

tisztelettel

B I Z O T T S Á G:

Grünbaum Frigyes s. k.

Gyárfás Ödön s. k.

5535—913. tkvi szám.

60—1

Árverési hirdmény.

A perlaszi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Oppenheimer Ármin verseci ügyvéd által képviselt Adler Vilmos és Fiai verseci cég végrehajtható, Piszárov György (Banduly Juliával) botosi lakos végrehajtást szenvedett elleni 384 korona 71 fillér tőke ennek 1912. évi december hó 2-től járó 5% kamatai és 123 korona 34 fillér költség iránt folytatott végrehajtás ügyében, nemkülönben az 1881. évi LX t.-c. 166. és 167. §-ai alapján ezennel csatlakozottnak kimondott dr. Nagy Dezső nagybecskereki ügyvéd által képviselt Ernesztvári Takaré- és Előlegszövetkezet 180 K, 216 K, 116 K 26 f, 1400 K tőke s jár., 2142 K tőke s jár., pénzügyigazgatóság által képviselt 113 K 39 f s jár., dr. Petrikovics János antalfalvai ügyvéd által képviselt Petrov Dusan számosi lakos 162 K 65 f, dr. Gresity Pál perlaszi ügyvéd által képviselt Karakás Lázár 39 K 35 f s jár., dr. Handler Lázár nagybecskereki ügyvéd által képviselt Ipar és kereskedelmi bank r-t 198 K tőke s jár., dr. Petrikovics János antalfalvai ügyvéd által képviselt Antalfalvai Bank r-t 900 K tőke, 300 K tőke s jár., 600 K tőke s jár., 600 K tőke s jár., 600 K tőke s jár., 600 K tőke s jár., Sándor Mihály nagybecskereki ügyvéd 21 korona 90 fillér költség, dr. Stern Lázár nagybecskereki ügyvéd által képviselt Temmer Salamon nagybecskereki cég 1680 K s jár., 720 K tőke s jár., dr. Galamb Géza módosi ügyvéd által képviselt Wagenhals József kanaki lakos 3500 K s jár., 5100 K tőke s jár., 5400 K tőke s jár., 5100 K tőke s jár., dr. Gresity Pál perlaszi ügyvéd által képviselt Ignity Istvánné szül. Piszárov Jéla botosi lakos 600 K tőke s jár., dr. Weil Adolf pancsovai ügyvéd által képviselt Rauscher Adalbert pancsovai lakos 608 K 37 f tőke s jár., dr. Pollák Győző nagybecskereki ügyvéd által képviselt Torontalmegyei Takaré- és Hitelbank 1400 K s jár. követelésének behajtása végett a pancsovai kir. törvényszék és a perlaszi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság területén a botosi 169. sz. tkvi betétben felvett:

+ 4. sorsz., 1675. hrsz. szántó a Vinográdi i bastine do Tomasovácza dülöben 1183 □-öl egészben 370 korona;

+ 5. sorsz., 1813. hrsz. szántó a Vinográdi i bastine do Tomasovácza dülöben 1003 □-öl egészben 535 korona;

+ 10. sorsz., 3914. hrsz. szántó a Mál ugar és Szelistye III. Flur dülöben 1 hold 91 □-öl egészben 415 korona becsáron nyilvános árverés útján el fog adatni.

Határnapul 1914. évi március hó 19. napjának délelőtt 9 órája Botos községhezához kintüzetik oly hozzáadással, hogy az ingatlanok az ezen határnapon a becsáron alul is el fog adatni.

Ellenben a kérvény 568/3., 568/4., 3693., 3694/1., 3703/1., 681., 992., 1496., 2599., 2748/2., 3474/1., 3560., 4068/1., 5095., 5264/2., 5279/2., 5287., 5667. hrszámú ingatlanokra nézve elutasították, mert ezen ingatlanok az 5912/913. tkvi számú árverési jegyzőkönyv szerint már ellettek adva.

Kikiáltási ár a fenti becsár, melynek 20%-át venni szándékozók készpénzben, vagy az 1881. évi LX t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi 3333 sz. I M. r. 8. §-ában jelzett óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX t.-c. 170 §-a alapján a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt átszolgáltatni kötelesek.

A kir. kincstár, valamint az 1889. évi XXX. t.-c. 10. §-ának 2. bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapestten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898. XLI. t.-c. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet bánatpénzt letenni nem kötelesek.

Köteles a vevő, ha magasabb ígéretet tett a becsárnál, az 1908. évi XLI. t.-c. 21. §-a értelmében a letett bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni, ellenkező esetben ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben, mely haladéktalanul folytatattatik, részt nem vehet.

A fenti ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adatnak.

A vevő köteles az árverési vételarat 2 egyenlő részletben és pedig az elsőt 15 nap alatt, a másodikat 45 nap alatt az árverés jogerejétől számítva és pedig az árverés napjától számított 5%-os kamatokkal együtt az antalfalvai kir. adóhivatalnál, mint bírósági letétpénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Árverési kivonat:

1. A vevő köteles az ingatlant terhelő és

az árverés napját követőleg esedékes adókat és átruházási illetékeket viselni.

2. A vevő a megvett ingatlan birtokába az árverés jogerőre emelkedése után lép és annak haszna már az árverési naptól fogva őt illeti. Amennyiben azonban az ingatlan haszonbérbe volna adva, csak a gazdasági év végétől.

3. A vevőnek a vételi bizonylat csak akkor fog kiadatni, ha az árverés napjától számított 15 nap alatt a végrehajtási novella 27. §-ának megfelelő utóajánlat nem tételik.

4. A tulajdonjog csak a vételár és kamatainak teljes kifizetése után fog hivatalból a vevő nevére kebeleztetni.

Kelt Perlaszon, a kir. járásbíró, mint tkvi hatóságnál, 1913. évi november hó 20-án.

Cziróni s. k., kir. járásbíró.

1828. Bvk. 1914. sz.

117-1.1

Árverési hirdmény.

A nagybecskereki kir. járásbíró 1913. évi Sp. I. 1483/2 számú végzésével megkeresett nagybecskereki kir. járásbíró 1913. évi V. 2146. számú végzése folytán Fleiner Aladár nagybecskereki cég javára 344 korona 14 fillér tőkekövetelés és járuléka erejéig elrendelt biztosítási, kielégítési végrehajtás folytán 1913. évi október hó 20. napján lefoglalt és 1150 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak Nagybecskereken a Korona-szálló pince helyiségében leendő megtartására határidőül 1914. évi február hó 3. napjának délután 3 óra kitüzetik az 1913. évi V. 2146/3. sz. a. k. végzés alapján.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: borok, hordók, szeszes italok.

Az árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében még a következő foglaltatok részére is elrendeltetett:

Hauser Károly javára 717 korona 10 fillér s. jár. erejéig.

Nagybecskereken, 1914. évi január hó 15. napján.

Kiss, kir. bir. végrehajtó.

Rámpás

dr. Brájjer Lajos szőlőjéből,

fehér literje 76 fillér,

vörös „ 72 „

Kapható: Zápolya-utca 1. sz.

:: alatt a házmesternél. ::

21-x.7

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

„Torontál“

pol. napilap kiadóhivatala.

Meghívó.

A TORONTÁLTORDAI NÉPTAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG t. részvényei az 1914. évi február hó 7-én d. u. 1/4 órakor az intézet helyiségében tartandó

VII. rendes közgyűlésére

ezennel tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Két jegyzőkönyvhitelesítő megválasztása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése, a zárszámadások előterjesztése és elfogadása.
3. A nyereség hovatfordítása tárgyában hozandó határozat.
4. Egyéb indítványok.

Az igazgatóság.

Vagyon.		Mérleg-számla 1913. évi december hó 31-én.		Teher.	
Pénztár készlet	1902	78	Alaptőke	50000	—
Váltók	205011	32	Tartalékalap	9800	—
Folyószámlai adóssok fedezet mellett	4387	72	Takarékbetét	30304	03
Értékpapír	3300	—	Visszleszámitolt váltók	117490	—
Fel-zerelés a leírás után	240	—	Fel nem vett osztalék	69	—
Átmeneti kamat	1441	42	Tőkekamatadó különbözet	1	61
			Átmeneti kamat	2962	94
			Eredmény: Nyereség áthozat	26 87	—
			F. évi tiszta nyer.	5628-79	—
				5655	66
	216283	24		216283	24

Veszteség.		Eredmény-számla 1913. évi december hó 31-én.		Nyereség.		
Kamatok:				Kamatok és jutalékok	28226	53
Visszleszámitás után	13003-15			Áthozott nyereség	26	87
Takarékbetét	1631-53	14534	68			
Adók:						
Állami, megyei, községi	2173-90					
Tőkésített és kif. kamatok után	153-15	2327	05			
Tisztí fizetés, üzleti költség, házber	—	5550	01			
Napibiztosí díjak	—	96	—			
Leírás a berendezésből	—	90	—			
Eredmény:						
Áthozott nyereség	26 87					
Folyó évi tiszta nyereség	5628 79	5655	66			
		28253	40			
					28253	40

Torontáltorda, 1913 december hó 31-én.

Pálinkás János s. k., pénztárnok.

Kovács Gyula s. k., könyvelő.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Csorba Ferenc s. k.

Kószó Sándor s. k., vezérigazgató.

Kovács Zakar s. k.

Kukli Pál s. k.

Manga Pál s. k.

Mészáros Zakariás s. k.

Tápai János s. k.

Megvizsgáltuk, a fő- és mellék-könyvekkel mindenben megegyezőnek és helyesnek találtuk.

Torontáltorda, 1914 január hó 6-án.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Dénes Lajos s. k.

Marsovszky László s. k.

Biczók Ferenc s. k.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorfű, rögzített székrekedés, májbántalom, vértöltés aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen a teljes hátszernak évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak K. 2.—
Hamisítások törvényileg tenyítettnek.

MOLL-FÉLE SOS-BORSZESZ

csak akkor valódi, ha mindegyik üveg tünteti és a Moll felliratu ónozáttal van zárva.

Moll-féle sóborszesz nevezetesen mint fájdalom csillapító bedörzsölési szer közzvény, csúsz és meghülés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Főszékküldés

Moll A. gyógyszer. cs. és kir. udvari szállító által
Bécs, I., Tuchlauben 9. szám.

Vidékimegrendelések naponta postautánvétellel teljesítettek
A raktdobozban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Drezdai Gázmotorgyár r. t.

Ezelőtt Moritz Hille Közép-németország legrégebbi és legnagyobb motorgyára

Vezérképviselő 36-51.3

Kalmár Ernő
gépészmérnök

Budapest, VI., Podmaniczky-u. 4. — Telefon 22-76.

Motorok minden nagyságban.

Benzin-, gáz-, petroleum-, nyersolaj-, földgáz-, Diesel- és szivógázmotorok.

KÖHÖGÉS

rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

RÉTHY féle **CUKORKÁ**nál.

Millió ember szereti a világhírű RÉTHY-cukorkát, mert rendkívül kellemes ízű, a gyomrot, étvágyat nem rontja. Meghűlés, hurut, köhögés ellen biztosan és gyorsan használ. Vásárlásnál vigyázzunk és határozottan RÉTHY-féleket kérjünk, mivel sok hamisított RÉTHY-féleket látni minden egyes darabján rajta van a RÉTHY-név. 1 doboz ára 60 fillér, kapható mindenütt.

RÉTHY BÉLA gyógyszerész **BÉKÉSCSABA.**

22-2.1

FIGYELEM!

Minden családnak megfelelő

vászonmaradékok

csak rövid ideig kaphatók.

- 40 méter runamaradék, kitűnő . . . . . 20 K.
- 30 méter legdivatosabb kostümamaradék . . . . . 18 K.
- 30 méter legjobb árú és siffon . . . . . 15 K.
- 3 db egész széles ágylepedő legjobb lenfonalból 6 K.
- 1 tucat nehéz törülköző . . . . . 5 K.
- 10 db nagy flanellejkendő . . . . . 5 K.

ADOLF ZUCKER in PILSEN
No. 536. (Böhmen)

Csehország legnagyobb vászon iparvállalata.

Szétküldés utánvétellel. — Nem tetszőt visszafogad. Maradékokból minták nem küldetnek szét.

Figyelem! Eladásra csakis tartós és hibátlan áruk kerülnek nagyobb darabokban.

28-x.3

Meghívó.

A „Nagybecskereki temetkezési egyesület“ 1914. évi január hó 25-én d. e. 10 órakor az Ellmer-féle vendéglőben

közgyűlést

tart, melyre a t. c. tagok ezennel tisztelettel meghívataknak.

Napirend:

1. Elnök választása ad hoc.
2. Három jegyzőkönyvhitelítő választása.
3. Számadási jelentés 1913. évről.
4. A mérleg előterjesztése és a felmentvény megadása.
5. Egyleti elnök választása.
6. Ujra választandó 10 választmányi és egy elhalálozás miatt betöltendő választmányi tag választása.
7. A választmány javaslata a halálozási díjnak 350 koronára való felemelése iránt.
8. A választmány javaslata az elnök remunerationja tárgyában.
9. Az alapszabályok módosítása, az elnök 3 évre való megválasztása tárgyában.
10. Esetleges indítványok.

69-2.2

A választmány.

Standard of
Jamaika rum
Gammage és Hollingum
London

eredeti töltése kapható:
Milanovics István
fűszerkereskedőnél
Nagybecskerek, Hunyadi-utca.

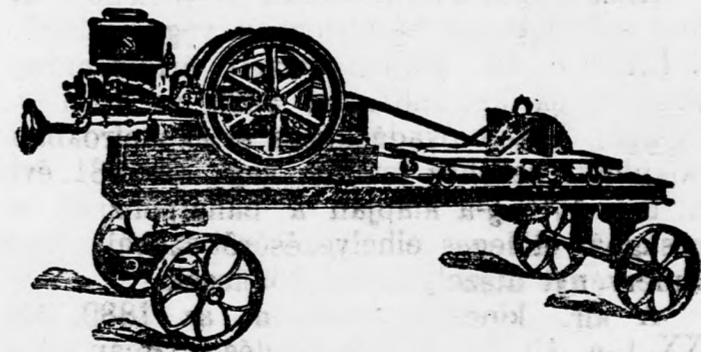
A monarchia vezérképviselője:
Pekarek és Lederer Bécs 19/1.
38-4.3

Fakereskedők és favágók figyelmébe!

Mielőtt üzemet motorra berendezné, ne mulassza el képes árjegyzékünket bekérni eredeti amerikai

WATERLOO
motoros fűrészről és baltáról,

melyekről általánosan el van ismerve, hogy mindenütt a legkittünbben beváltak.

Egyedül kapható: **DÉNES B. BETÉTI TÁRSASÁGNÁL**

Budapest, V., Lipót-körut 15.

— Árlap és felvilágosítás díjmentes. —
Költségvetés és mérnöki kiküldés díjtalan.

18a-5.2

Biztosítási üzletszerzők felvételnek

egy, az összes ágazatokat művelő, igen jól beszervezett biztosító-társaságnál. Javadalmazás: fix járandóságon kívül napidíj és jutalék. Csak feltétlen megbízható produktív erők küldjék be ajánlataikat, referenciáik, fizetési igényeik és kilátásba helyezhető produkció megjelölése mellett „Véglegesítés esetén nyugdíjjogosultság“ jellegére

Engel hirdetési irodájába **Temesvár.**

102-2.2

Berlandieri Ripária Teleki

és más alany gyökeres fásajtványok valamint sima és gyökeres vesszők legjobb bezerzési forrása

TELEKI ZSIGMOND szőlőtelep-kezelősege
VILLÁNY (Baranya m.)

Kérje nagy képes árjegyzékünket.
67-10.2

ÓH JAJ!

Megtojt ez az átkozott köhögés!

21-7.2

Köhögés, rekedtség

és elnyálkásodás ellen elismert gyors és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona.

Próbadoz 50 fillér.

— Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. —
Gyár és főszékküldési hely:

EGGER A. FIA,
cs. és kir. udv. szállító **BÉCS.**

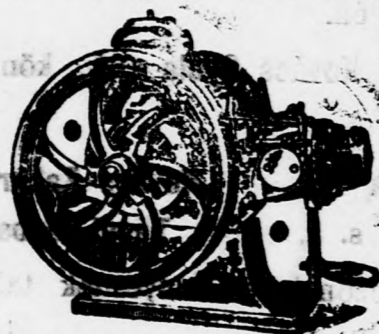
Kapható Nagybecskereken: Czikkajó László, Kollárik Gábor, Losonczy Lehel, Nicsolcs Emil és Vági Sándor gyógyszerészek uraknál, Melkahn Dezső ur drogériájában. Bégaszentgyörgyön: Szerdahelyi Károly gyógyszerész urnál.

ÉLJEN!

EGGER-mellpasztilla
csakhamar meggyógyított!

A világhírű és legújabb rendszerű

TELEFON 12-76

BOGINDER
NYERSOLAJ-MOTOROK

— és azok alkatrészei kizárólag —

ÁNYOS IMRE cégnél kaphatók
BUDAPEST VI., Podmaniczky-u. 17.

Legkisebb nyersolajsükséglet! Feltétlen jóállás! Jutányos árak! Kedvező fizetési feltételek! Kérjen díjtalan felvilágosítást és ingyen árjegyzékét!
6-8.3

Éladó ház.

A Gimnázium-utca
498/16. számú ház

31-x.6

eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

Tolveth Oszkár
a „Népbank“ főkönyvelője.